

A vásárhelyi munkások nem építhetik fel otthonukat.

A munkások a főispánt okolják.

Hódmezővásárhely, augusztus 5. (A Délmagyarország tudósítójától.) A vásárhelyi munkások, akik korcsmákban és lebujsokban kénytelenek összejöveleiket tartani, már régebben elhatározták, hogy egy kulturális célokat is szolgáló munkáslitont létesítenek.

Először a munkások körében eszközölt gyűjtés után igyekeztek a szükséges tőkét összehozni, de miután ez a munkások rendkívül nehéz anyagi helyzete és a zilált gazdasági viszonyok folytán nem járt kellő eredménnyel, a munkások — megalakult törvényes szervezeteik után — a város törvényhatósági bizottságához fordultak anyagi támogatásért.

A törvényhatósági bizottság — bölcsen és okosan — kifejezést akarván adni azon felfogásának, hogy a polgárság és munkásság közötti összhangot nemcsak vissza kell állítani, hanem annak megszilárdítására mindent el kell követni, előbb ingyenesen ajánlott fel a munkásoknak céljaira, majd mikor nyilvánvalóvá lett, hogy a munkások még így sem tudják otthonukat felépíteni, 300.000.000 korona készpénzt szavazott meg háztartási céljára. A meg-szavazott összeget a városi tanács mindjárt félre is tette, hogy ha megérkezik a miniszteri jóváhagyás, a pénzt azonnal ki lehessen utalni.

A törvényhatósági bizottság a városi tanács partóló javaslatára alapján egyhangúlag hozta meg határozatát. Politikai és társadalmi különbség nélkül

sieltek a város törvényhatósági bizottságában helyet foglaló polgárok a munkásokon felépítését lehetővé tenni. Városi polgársága nem felejtette el, hogy a vásárhelyi munkásság a legvalóságosabb forradalmi időkből is kellő komolysággal és felelősséggel igyekezett a város rendjét és békéjét megőrizni és a proletárdiktatúra idején sem ragadtatta magát semmiféle tulzásokba.

A munkások körében jellemes megelégedést keltett a törvényhatósági bizottság egyhangú határozata és reménykedve várták a miniszteri jóváhagyás megérkezését.

Telt-múlt az idő. Az iratok a miniszterhez való felterjesztés előtt dr. Aigner Károly főispánhoz kerültek. Hogy milyen eszrevételeket fűzött a főispán a törvényhatósági bizottság határozatához, nem tudni, de tény, hogy a közgyűlés határozatával szemben a miniszter megtagadta a 300.000.000 korona segély megadását.

A munkásságra lesújtó határozatában megjegyzi a népjóléti miniszter, hogy szó lehet a 300.000.000 korona segélyről az esetben, ha a munkások egy megbízható társadalmi egyesület után és annak belevándsával igyekeznek ter-
vüket megvalósítani.

A vásárhelyi munkások most azon törik a fejüket, hogy hol találjanak egy olyan egyesületet, amelyet a népjóléti miniszter megbízhatónak tart és amely emellett a munkások ügyét is hajlandó felelőlni.

Benes lapja ántánt-katonaságot kíván Magyarország biztosabb ellenőrzésére.

Prága, augusztus 5. A külügy-miniszterhez közelálló Cseszko Szilveszter foglalkozott a szombathelyi eseményekkel és Magyarországon a szigorú katonai ellenőrzést sürgette. Benes külügyminiszter lapja azt követelteti a szombathelyi tüntetésből, hogy Magyarország nem teljesíti a békefeltételeket, sőt ellenkezőleg, „hevenkedve” gunyolja a szövetségesek intézkedését; az ántánt ellenőrzőbizottság tisztjei pedig nincsenek felruházva elegendő hatalommal és nem eléggé erélyesek. Magyarország egyedül nem képes háborút folytatni a kisanánt ellen — elmélkedik Benes

miniszter ur lapja —, csak hogy szövetségese a német birodalom és Ausztria, így pedig Csehszlovákia számára veszélyes. Az osztrák-német-magyar koalíció lehetővé teszi Csehszlovákia megtámadását három oldalról. Nem marad más hátra a kisanánt számára, mint azt követelni, hogy részt vegyen az ellenőrzésben és hogy az ellenőrzés az eddiginél szigorúbb legyen és ezenkívül az ellenőrzőtisztek mellé megfelelő számú és elegendő erős szövetséges katonaságot kell rendelni, hogy megvédjék a tiszteket az inzultálás ellen.

A szegedi törvényszék pénteken tárgyalja Nyári János bűnügyét, aki meggyilkolta feleségét.

Emlékeztet még az a gyilkossági bűnügy, amely néhány hónappal ezelőtt történt és amelyet a nyilvánosság fetsővárosi család dráma néven könyvelt el. A gyilkossági ügy középpontjában Nyári János gyárimunkás áll, a szerencsétlen áldozat felesége volt, aki ma már a rókusi temetőben nyugszik.

A gyilkosság egy téli estén történt a Vásárhelyi-sugárúton. Nyári már régebben nem élt együtt feleségével, mivel állandóan elitta kereselét és durván bánt feleségével. Nyáriné többször figyelmeztette, hogy szokjon le az itálról, mert különben otthagyja. Amikor azután még tovább is a régi életmódot folytatta, Nyáriné elköltözött férjétől. Nyári többször fölkereste feleségét és kérte, térjen vissza hozzá, le fog szokni az itálról. Nyáriné ekkor azt a választ adta, hogyha hat hónapi próbaidő alatt leszokik a borról, visszamegy hozzá.

Nyári azonban nem tudta a kikötés szerint eltölteni a próbaidőt, mire felesége kijelentette, hogy ilyen körülmények között többet seha nem élhetnek együtt. Az asszony ekkor nagynehezen munkát kapott és ebből tartotta fent magát. Igen gyakran járt be a Munkáslitontba, ahol levekeny részt vett a szervezésben és a nőmozgalomban.

A gyilkosság esélyén is bent volt az otthonban. Barátnőjével, Molnár Etával indult hazafelé. Útközben partitügyeket tárgyaltak meg, amikor a Kecskeméti ucca sarkán rárontott férje. Nyári tudta, hogy felesége ezen az

úton szokott hazafelé menni. Nyolc óráig a korcsmában volt, majd kiment az uccára felesége elé. Nem sokkal nyolc után ért oda a két nő a teljesen sötét uccán. Nyári felesége elé állt és követelte, hogy térjen vissza hozzá, mert nem tud nélküle élni. Az asszony ekkor ismét kijelentette, hogy addig szó sem lehet, míg le nem szokik a korcsmáról.

Rövid éles szóváltás fejlődött ki ekkor közöttük, majd Nyári hirtelen elővette kését és össze-vissza szarkált a feleségét, aki azonnal elvesztette eszméletét és összeesett. Molnár Eta ekkor barátnőjének segítségére akart sietni, amikor az izgatott ember őt is megszurta késével. Nyári ekkor szinte önkívülettel szaladt anyósának lakására.

— Meggyilkoltam leányodat, ordította, most végzek veled!

Az öregasszony az ablakon át me-
nektült dühöngő veje elől. A dühöngő Nyári ekkor szétszorta az úgy szalmát a szobában, meggyújtotta, majd maga ellen fordította a kését.

A tüzet azonnal eloltották, a dráma három szereplőjét pedig bevitték a kórházba. Nyáriné anélkül, hogy kihallgathatták volna, nemsokára meghalt. Néhány nap múlva Molnár Eta elhagyta a kórházat, míg Nyarit bevitték az ügyészség fogházába. Szándékos emberölés büntetése és szándékos emberölés kísérlete címén emelt ellene vádat az ügyészség. Az első percekben az volt a helyzet, hogy Nyári statáridős

bírósdg elé kerül, mivel Szegeden gyújtogatásra s'atárium van. Később azonban mégis rendes bírói eljárást folytattak ellene.

Néhány hónapos vizsgálat után az iratok átkerültek a főtárgyalási elnök-

hoz, aki péntekre, augusztus hetedikére tűzte ki az ügy főtárgyalását. Az ügyet dr. Kiss Balázs szűnéi tanácsa fogja tárgyalni valószínűleg a második emeleti nagy esküszéki teremben, tekintettel a nagy érdeklődésre.

Pogrom-mozgalmak Romániában.

Bukarest, augusztus 5. Jassyban tegnap egész nap nagy emberlömeg volt az uccán és megtámadta a zsidó üzleteket. A katonaság gyorsan véget vetett a zavargásoknak.

Bukaresztben a diákok szintén tüntetéseket rendeztek, amelyek egészen nyugodtan folytak le, mert megfelelő

katonaság állott készenlétben.

Foksaniban számos zsidótüzet ki-raboltak, részben széldüllak. Katonasság állította helyre a rendet. Ungeniben a tömeg nekiesett egy befutó vonalnak és bántalmazta a zsidó utasokat. Az előhívott csendőrség csak hosszú kéri-tusa után tudta a rendet helyreállítani.

A meg nem valósult dorozsmai villamos

A részvényesek befizetett részvényeik valorizált visszafizetését követelik.

Mintegy három évvel ezelőtt kezdődött meg hangos reklámok és megelégedett gyűlések között a Dorozsmai Villamosvasút Részvénytársaság megalakulása, amely közönségre tette győnyörű programját és részvényjegyzésre hívta fel a város lakosságát. A jegyzés nagy arányokban indult meg, úgy hogy alig egy hónap alatt összegyűlt az eredeti költségvetésben megállapított 70 millió korona, amely elegendő lett volna a dorozsmai villamos régóta vajudó tervének megvalósítására. Közben a magyar korona Zürichben megindult a lejton lefelé és mire a 70 millió egyből volt a Csongrádi Takarékpénztárban, az építési költségek már 200 millió koronára emelkedtek és mire a 200 milliót összehozták volna, már milliórdok kellett volna az eredeti terv megvalósításához.

A korona zuhanása alkalmával az alapítók kommunikát adtak ki, amely-

ben bejelentették az építkezés elhalasztását és azóta három év múlt el, de a dorozsmai villamosvasút ügyében még mindig nem történtek semmiféle megoldási kísérletek.

A részvényesek — a Délmagyarország munkatársának értesülése szerint — akciót indítanak a befizetett alapítói valorizált összegének visszafizetése érdekében. Ugyanis abban az időben ezer korona volt egy részvény, amit a részvényesek ma nem hajlandók elfogadni, miután véleményük szerint az alapítók, ha azonnal dollárra változták volna át a befizetett részvény-töket, az most olyan összeget képviselné, hogy megvalósítható lenne belőle az eredeti terv a maga teljes egészében.

A részvényesek hírlapok után gyűlést fognak összehívni és ezen a gyűlésen határozzák el, hogy milyen összegű valorizálást fognak követelni.

Vasuti összeköttetésünk Jugoszláviával

A torontáli kereskedők és iparosok követelik a szegedi vonal megnyitását.

A Délmagyarország már több ízben foglalkozott azokkal a tarthatatlan állapotokkal, amelyek közlekedési téren Jugoszlávia és Románia felé uralkodnak. A háború óta már hét esztendő telt el, de a vasúti forgalom a temesvári és nagybecskereki vonalon még mindig nem nyílt meg. A szerb és román kormány abban a hiszemben vannak, hogy ilyenformán Magyarországot izolálni tudják, holott mint már többször rámutattunk, ezeknek a vonalaknak a megnyitása elsősorban a jugoszláv és román kereskedelemnek az érdeke.

Hogy ez a megállapításunk mennyire helyes volt, azt legjobban a Belgrádból és Nagybecskerekéről érkező híradások mutatják, melyek szerint már az egész torontáli kereskedelmi érdekeltség megmozdult és követeli a nagybecskerek-szegedi vonalnak a megnyitását. A helyzet ugyanis az, hogy a háború után a szerb kormány a zentai hidat, amely csak közúti forgalomra volt berendezve, sinek lefektetése révén a vasúti forgalom számára is használhatóvá tette és az összes torontáli vonatokat, melyek nyugat felé mennek, vagy viszont, a zentai hidon át Szabadkára irányítja.

Ez a megoldás azonban, mint a torontáli kereskedők panaszaiból kiderül, a kereskedelmi érdekeknek egyaránt nem felel meg. A szabadkai állomás túl van terhelve és a forgalmi tisztviselők a legjobb ábrattal mellett sem tudják a nyugat felé irányuló export-küldeményeket idejében továbbítani. A múlt évi kiviteli szezonban több esetben előfordult, hogy gyorsan romlandó küldemények napokig álltak a szabadkai vasúti állomáson. Voltak hűsküldemények, melyeknél a hűtésre szánt jég elolvadt és az áru teljesen hasznavehetelenné vált. A torontáli, szerémi és északszerbiai kereskedők többször szóval tiltakoztak.

ezeket a tarthatatlan állapotokat a belgrádi közlekedésiügyi minisztériumnál, de mindig sikert főlkre találtak.

Most a kiviteli szezon ismét megkezdődött és a tavalyi bajok újból ismétlődnek. A belgrádi és torontáli lapok hírei szerint az érdekelt kereskedők újból memorandummal fordultak a közlekedésiügyi minisztériumhoz, egyben pedig tiltakozó gyűléseket hívtak egybe, hogy panaszukat a széleskörű nyilvánosság elé vigyék. Az érdekelt a szabadkai állomás tehermentesítése érdekében azt követelik, hogy a jugoszláv kormány indítson a magyar kormánnyal tárgyalásokat a nagybecskerek-szegedi vonal megnyitása érdekében és a torontáli forgalmat Szegeden keresztül bonyolítsák le.

A jugoszláv forgalompolitikánk közérdekelles működése azonban ezzel még nincsen kimerítve. A forgalom terén tapasztalható késedelmeknél talán még súlyosabb természetű, hogy a zentai közúti hídnek a maximális hordképessége 24 tonna. Ennek a jugoszláv közlekedésiügyi minisztérium a teljes mértékben a tudatában van és éppen azért a hídön a teherszállítmányokra vonatkozólag forgalmi korlátozásokat léptetett életbe. Ennek dacára azonban a Simpson-expressz, tehát egy nemzetközi fontosságú vonatot, amely a legnagyobb lokomotívokkal és 30 tonnás kocsikkal közlekedik, még mindig a zentai hídon visznek keresztül. A hídnek ilyen túlterhelése egyenesen közveszélyes és ellenkezik a nemzeti közlekedési biztonságának legelőkelőbb követelményeivel. A torontáli forgalmi bajok így nemzetközi kérdéssé nőnek bi magukat, melybe beleszólásuk van az összes nyugati államoknak is. Remélhető, hogy ezeknek nyomása a szerb kormányt új forgalmi politikára fogja kényszeríteni.

Mindenki fizessen elő a Délmagyarországra!